

LÄNSSTYRELSEN
GÄVLEBORGS LÄN
Miljövårdsenheten
Ad Anders Malmberg

BESLUT
1992-06-15

1(12)

231-3495-91
80-214

SPJUTHOLMENS NATURRESERVAT

<u>Beslutets innehåll</u>	<u>Sid</u>
Beskrivning av naturreservatet	2
Ärendets beredning	3
Områdets betydelse och behov av skydd	4
Länsstyrelsens beslut	4
Grund för beslutet	4
Reservatets ändamål	5
Reservatsföreskrifter	5
A. Föreskrifter om förfoganderätten	5
B. Föreskrifter om visst intrång	7
C. Föreskrifter för allmänheten	7
D. Föreskrifter om naturvårdsförvaltningen	8
Skötselplan	9
Upphävande av strandskydd	11
Uppgifter om beslutande och deltagande	11
Sändlista	12

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Besvärshänvisning

1992-06-15

231-3495-91
80-214

SPJUTHOLMENS NATURRESERVAT

Beskrivning av naturreservatet

Län	Gävleborg
Kommun	Gävle
Fastigheter	Ertmanshyttan 1:3, 2:1 Gillerås 1:5, Kågbo 1:34, 2:8, 8:1, s:33, ga:5.
Lägesbeskrivning	Reservatet är beläget ca 5 km söder om Hyttön vid Dalälven
Koordinat i rikets system	x=670500 y=158159
Topografisk karta	13 H Gävle SO
Ekonomisk karta	137 06, 137 15, 137 16
Gränser	Området omfattar land, vatten- område samt bottnar, allt en- ligt kartan till beslutet, bil X
Area	Ca 137 ha, varav land ca 105 ha och vatten ca 32 ha
Ägare	Korsnäs AB, Stockholms Energi AB och Kågbo bysamfällighet
Naturvårds- förvaltare	Länsstyrelsen i Gävleborgs län

I naturhänseende utgör Spjutholmen en del av det av flera älvgränar starkt uppsplittrade området mellan Untrafjärden och Storfjärden. Området innehåller en mosaik av våtmarker, sedimentmark samt stor- och rikblockiga moränpartier. Intill stränderna finns äldre lövbestånd med stort inslag av ek, ask och lind.

Inne i Spjutholmen finns ett naturskogsbestånd av gran i åldern 100- 150 år. I beståndet finns en staka tallar; upp till ca 200 år gamla.

1992-06-15

231-3495-91
80-214

Urskogskvaliteer

Lågor av framför allt gran är allmänt förekommande i området. Dessa finns i alla nedbrytningsstadier, men en stor del av granstammarna är i det närmaste genommurkna och föll troligen under stormen 1954.

Torrakor i synnerhet efter grövre tallar är mer sparsamt förekommande. Enstaka äldre torrakor och högstubbar av tall finns i de centrala delarna av skogen SO Spjutängen. Här står också en minst 300 år gammal tall.

Moss- och humustäckena når ofta betydande tjocklek och mäter åtminstone lokalt 20 cm.

Brandspår förekommer ganska allmänt på vedrester efter tall men det är troligen länge sedan området brann.

Kulturpåverkan

Skogen är inte orörd, utan präglas av tidigare blädningshuggningar för 40-50 år sedan. Genommurkna stubbar efter dessa huggningar är allmänt förekommande i hela området. Även tidigare (före 1930) torde området ha huggits igenom, vilket grövre stubbar och kapade toppar av tall vittnar om. Lokalt förekommer ytor med yngre skog efter avverkning på 30-talet.

Växt och djurliv

Flera hotade och sällsynta växt- och djurarter inom grupperna gräs, lavar, svampar, hackspettar, rovfåglar och insekter förekommer.

Ärendets beredning

Området uppmärksammades i samband med naturvårdsverkets och länsstyrelsernas naturinventeringar av Nedre Dalälven 1975-80.

Naturskogen på södra Spjutholmen dokumenterades dessutom i länsstyrelsens naturskogsinventering 1982.

Härefter informerades STORA skog och Korsnäs AB, i deras egenskap som markägare till merparten av de från naturvårdssynpunkt värdefullaste områdena. Korsnäs AB beslutade någon tid senare att upplåta sådana områden för naturreservatsbildning. Södra Spjutholmen är ett av dessa.

1992-06-15

231-3495-91
80-214

1990 beslöt länsstyrelsen i Uppsala att förklara Båtforsområdet öster om Spjutholmen som naturreservat.

När sedan länsstyrelsen i Gävle upprättade förslaget om Spjutholmens naturreservat, kopierades Båtforsreservatets föreskrifter.

Markägarna, Gävle kommun och naturvårdsverket har godtagit förslaget.

Områdets betydelse och behov av skydd

Området är en del av Nedre Dalälvsområdet, vilket är klassat som riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Områdets naturskogskvaliteter och värden för växt- och djurliv gör det känsligt för skogsbruk och andra arbetsföretag. För att bibehålla och utveckla dessa kvaliteter är det angeläget att skydda området som naturreservat.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området vars avgränsning framgår av kartan till beslutet, bil 1, bör av skäl som nämnts skyddas. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen området som naturreservat.

GRUND FÖR BESLUTET

Spjutholmen ingår som en del i det större sk Båtforsområdet, vilket i sin helhet är av allmänekologiskt intresse genom kombinationen av orördhet, älv- och forspåverkan, geografiskt läge, och lokalt kalkhaltig jordmån. Denna naturmiljö är förutsättningen för områdets säregna vegetation och djurliv.

Området är vidare av stor betydelse från artbevarandesynpunkt genom förekomst av hotade växt- och djurarter.

Trots att området är påverkat av vattenreglering har det ett potentiellt mycket stort limnologiskt och hydrologiskt intresse.

Områdets stora naturkvaliteter är av stort intresse för pågående och framtida forskning. Området måste i huvudsak förbli orört.

Reservatets ändamål skall vara att bevara området samt skydda, och om så behövs vårda de biotoper och naturkvalitéer som enligt grunden för beslutet kännetecknar området.

Ändamålet tryggas genom att

- olämpligt utnyttjande av naturmiljön förhindras
- biotoper av betydelse för hotad flora och fauna bevaras
- utvecklingen övervakas genom bl a ekologiska undersökningar av permanenta provytor.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt vård och förvaltningsbestämmelser skall gälla för reservatet.

- A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, stränder, strömfåror, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt före bortvatn, ten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning med undantag för underhåll av vägen väster om Tyllänget och öster om Käringängen.
2. anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång, brygga, linbana, mast eller annan anläggning,
3. uppföra ny byggnad,
4. dra fram mark- eller luftledning eller ledning i vatten
5. anordna upplag,

1992-06-15

231-3495-91
80-214

6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. tillföra växtnäringsämnen och göra andra ingrepp som kan innebära förorening av mark och vatten,
8. avverka, röja, skogsodla, eller skada levande eller döda träd, trädrester och buskar eller annan växtlighet,
9. plantera in för området främmande trädslag, växt- eller djurart,
10. sätta upp saltsten eller utfodra vilt med undantag för stödåtgärder för utrotningshotad art,
11. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - befintlig skogsbilväg
 - nödvändig körning i samband med skötsel av reservatsområdet,
 - uttransport av fälld älg,
 - körning i samband med vegetationsrensningar enligt i vattendom meddelad rätt att öppethålla vissa strömfåror för tappning av över-skottsvatten,
12. uppföra stängsel eller andra hägnader,
13. upplåta område för ridning, tältning, camping, orienteringsverksamhet eller liknande arrangemang, körning med motordrivet fordon samt uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon med undantag för
 - tillfällig uppställning i samband med reservatets skötsel,
14. anbringa affisch, skylt eller därmed jämförligt anordning med undantag för
 - fridlysningstavlor och utmärkning av reservatsgränsen,

1992-06-15

231-3495-91
80-214

Dessutom gäller:

15. Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även för markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärd som är nödvändig för att utöva sin särskilda rätt, t ex jakt och fiske.
16. Om det behövs för vetenskaplig forskning och det inte skadar starka bevarandeintressen, kan efter länsstyrelsens tillstånd, åtgärd få vidtas i strid mot ovanstående föreskrifter.
17. Om det behövs för att bevara starka naturvärden och tillgodose ändamålet med reservatet, kan efter länsstyrelsens tillstånd, åtgärd få vidtas i strid mot ovanstående föreskrifter.

Föreskrifterna ovan skall ej utgöra hinder för att utnyttja befintlig vattendom, exempelvis att nyttja Stortyllen och Sågtyllen för avbördning av överskottsvatten.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att

1. reservatsområdets gränser märks ut i terrängen och att informationstavlor sätts upp i anslutning till reservatsområdet,
2. anläggningar och anordningar ställs i ordning och underhålls enligt bifogad skötselplan.
3. naturvårdande åtgärder, som gagnar reservatets syfte och som närmare anges i bifogad skötselplan, får utföras inom reservatsområdet samt att väg får tas i samband härmed

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar skall förbud gälla att

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada markytan,

1992-06-15

231-3495-91
80-214

2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
3. gräva, hugga eller fläka av bark, mossa och lav eller på liknande sätt göra skada i och på träd, vedsvampar eller trädlämningar,
4. gräva upp växter eller på annat sätt ta bort eller skada växter eller växtdelar av något slag med undantag för plockning av blommor, bär och vad som normalt anses vara matsvamp,
5. fånga eller bortföra djur, bortföra ägg eller bo eller medvetet störa djurlivet,
6. rida, tälta eller göra upp eld eller medföra hund som ej är kopplad,
7. framföra motordrivet fordon eller landa med luftfarkost,
9. förtöja båt längre tid än ett dygn,
10. anordna orienteringsverksamhet, snitsla spår, sätta upp tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. **Naturvårdsförvaltare**

Reservatet skall i naturvårdshänseende förvaltas av länsstyrelsen i Gävleborgs län. Länsstyrelsen ska på behörigt sätt samråd med markägare och myndigheter vid förvaltningen.

2 **Skötselplan**

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa nedanstående skötselplan.

3. **Förvaltningsråd**

Det särskilda förvaltningsrådet som kommer att utses för Båtfors NR i Uppsala län bör konsulteras även när det gäller förvaltningen av Spjutholmens naturreservat.

SKÖTSELPLAN FÖR SPJUTHOLMENS NATURRESERVAT

Disposition och övergripande mål

Ändamålet med reservatet är främst att bevara området med dess säregna natur mot exploatering, förslitning och störningar. Reservatet disponeras i huvudsak för naturvård. Jakt, fiske och visst rörligt friluftsliv kan förekomma.

Bevarandeinsatser och vetenskaplig forskning skall prioriteras framför andra verksamheter och användningar.

Utrymme skall finnas för vetenskapliga undersökningar, undervisning och besök för naturupplevelse så länge inverkan är marginell.

Jakt och fiske regleras inte av reservatsföreskrifterna.

Utfodring av vilt är inte tillåten.

Efter samråd med länsstyrelsen får enstaka jakttorn med tillhörande siktgator användas.

Det är av stor betydelse för bevarande av naturen, att vattnets forna inverkan i forsområdet kan vidmakthållas och återskapas i så stor utsträckning som möjligt

Naturvård

Reservatet lämnas i princip orört för fri utveckling. Vegetationsutvecklingen skall dock följas. Om starka naturvärden enligt grunden för beslutet hotas, bör man överväga att vidta åtgärder för att behålla dessa. Åtgärderna skall inriktas på att bevara naturen i så nära naturligt skick som möjligt. Denna typ av åtgärder kräver tillstånd av länsstyrelsen. Där gran eller tall på grund av minskad högvatteninverkan vandrar in på tidigare älvängar, är det inom delar som i princip lämnas för fri utveckling, möjligt att avlägsna dessa träd. Även barrträd och ev även andra träd, som på grund av minskad högvatteninverkan eller upphörd hävd tenderar att förkväva stora och gamla, mer eller mindre vidkroniga lövträd eller strandtallar, kan få tas bort. I båda dessa fall får dock inte åtgärder göras utan ekologiskt sakkunnig utredning och länsstyrelsens tillstånd.

Rekreation och friluftsliv

Reservatet nås enklast via allmänna vägen till Hyttön.
Ändrig av nuvarande tillgänglighet är inte aktuell.

Reservatet skall disponeras så att det i rimlig omfattning kan besökas för att uppleva eller studera den speciella naturmiljön. Information, kanalisering, och övervakning anordnas med detta syfte. Området skall inte marknadsföras som mål för annan rekreation, för vilken rika tillfällen bjuds inom andra områden vid Nedre Dalälven.

Renhållning

Naturvårdsförvaltaren ombesörjer ev renhållning.

Information och gränsmarkering

Informationstavlor framställs av reservatsförvaltaren och sätts upp på platser som anges på reservatskartan.

Reservates gränser skall märkas ut enligt svensk standard.

Tillsyn, dokumentation och inventeringar, samt inrättande av förvaltningsråd

Rubr åtgärder samordnas av reservatsförvaltaren med motsvarande åtgärder för Båtfors naturreservat i Uppsala län.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

En ekonomisk utredning med prioritering av anvisade åtgärder skall upprättas snarast.

Alla åtgärder finansieras av staten.

1992-06-15

231-3495-91
80-214

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Johny Rangrost, chefsjurist Gösta Törnblom, miljö-
vårdsdirektör Stig Hammarsten, länsarkitekt Lars-
Ulrik Bergström samt avdelningsdirektör Anders
Malmberg, föredragande.

Johny Rangrost

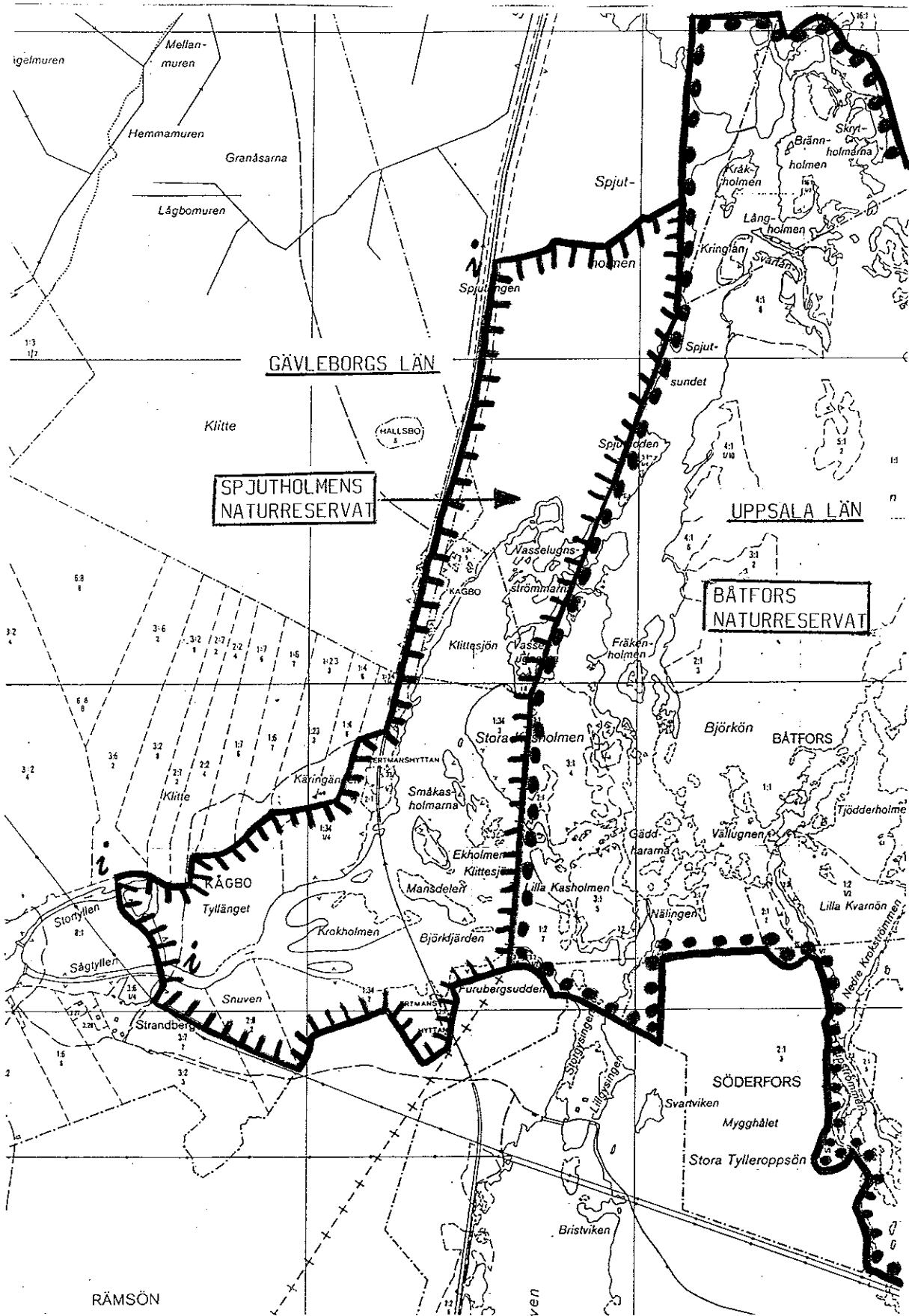

Anders Malmberg

Sändlista

1992-06-15

231-3495-91
80-214

= Gräns för Spjutholmens naturreservat

= Gräns för Båtfors naturreservat, beslut 1990

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni skriva till regeringen,

Miljö- och naturresursdepartementet ~~departementet~~

I brevet skall Ni

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarie-numret)
- redogöra för dels varför ni menar att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

OBS!

1. **Brevet skall lämnas/skickas till länsstyrelsen och inte till regeringen.** Den ordningen har kommit till främst för att snabba upp handläggningen. Länsstyrelsen kan nämligen då, samtidigt med Ert överklagande, sända sina handlingar till regeringen, som kommer att behöva ha tillgång till dem.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer är

Länsstyrelsen	Telefon
801 70 GÄVLE	026 - 17 10 00

2. Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev inom tre veckor från den dag Ni fick beslutet i Er hand, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Behöver ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till länsstyrelsen.